

# info

## Voerendaal Special



Mei 2005, no. 1

## Leefbaarheidsproject Ransdaal

Op 18 november 2004 ging in Ransdaal het leefbaarheidsproject van start met een drukbezochte startconferentie in de zaal van Cafe Spierings. Kort daarna is een enquête gehouden onder de inwoners van Ransdaal. Oftewel gemeente en inwoners zijn samen aan de slag om Ransdaal in de toekomst leefbaar te houden.

### Voorwoord

Leefbaarheid van kernen is een belangrijk onderwerp in de lokale politiek. Om de leefbaarheid van de diverse kernen van de gemeente Voerendaal te behouden en waar mogelijk te verbeteren, is de gemeente in 2003 gestart met een eerste leefbaarheidsproject in Ubachsberg.



Dit proefproject heeft er toe geleid dat gemeente en inwoners samen een breed gedragen uitvoeringsprogramma hebben opgesteld. In dit programma zijn maar liefst 25 projecten opgenomen die de komende jaren uitgevoerd gaan worden. En nu is het de beurt aan Ransdaal om mee te

praten over en mee te werken aan de verbetering van de leefbaarheid in het eigen dorp. Iedereen heeft zijn eigen voorstelling bij de term leefbaarheid. Belangrijk is het zich "Thuis voelen" in een buurt, in een kern. Dit wordt bepaald door vele zaken zoals, veiligheid, voldoende woningen, winkelvoorzieningen, mobiliteit. En dit is nog aan te vullen met vele andere zaken.

Maar uiteindelijk hangt het af van ieders inzet van u als inwoner, het gemeentebestuur, de ondernemers en de in Ransdaal werkzame instellingen. Uiteindelijk moeten we er gezamenlijk iets van maken. Samen maken we Ransdaal.

Laten we gezamenlijk aan de slag gaan om Ransdaal leefbaar te houden.

H. Bressers.

Portefeuillehouder vitale kernen

### Aanleiding

De laatste jaren verdwijnen in kleinere kernen geleidelijk voorzieningen als banken, winkels, postagentschappen e.d. Ook de kernen in onze gemeente hebben hiermee te maken. Daarnaast is sprake van een toenemende vergrijzing van de bevolking (meer ouderen) en verandering van de economische structuur (meer tweeverdieners en geleidelijke invoering van de 24-uurs economie). Met name door deze ontwikkelingen neemt de sociale cohesie af en krijgen ook kleine kernen steeds meer te maken met individualisering van de samenleving.

Het gemeentebestuur er voor gekozen om actief in te zetten op handhaving en waar mogelijk verbetering van de leefbaarheid van de kernen. Als eerste is gestart in Ubachsberg. Vervolgens zijn we in november begonnen met het project in Ransdaal. De komende jaren komen de andere kernen van de gemeente aan de beurt.

Bedoeling van het leefbaarheidsproject is om samen met de inwoners, bedrijven en organisaties in Ransdaal via een aantal stappen te komen tot een uitvoeringsprogramma voor het behoud c.q. verbetering van de leefbaarheid in Ransdaal. Dit betekent dat u als inwoner van Ransdaal een unieke kans krijgt om mee te denken en te werken aan de leefbaarheid van uw woonkern.

### Aanpak project

Op 18 en 22 november 2004 heeft een tweetal startconferenties plaatsgevonden voor de inwoners en ondernemers van Ransdaal. Vervolgens is de uitgangssituatie geïnventariseerd op basis van beschikbare gegevens (december 2004-maart 2005) en heeft een enquête plaatsgevonden onder

alle inwoners van 16 jaar en ouder van Ransdaal. De komende maanden worden achtereenvolgens de volgende stappen gezet:

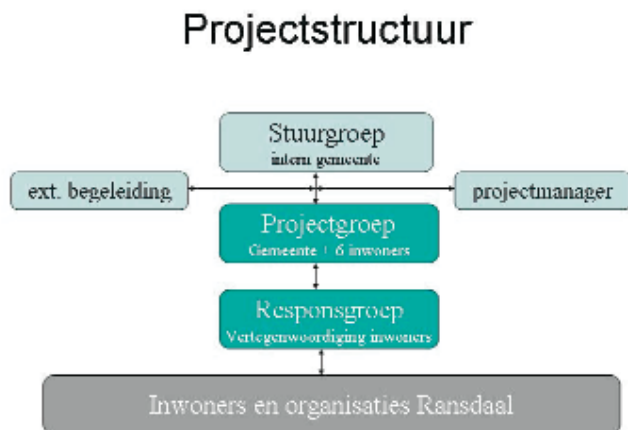
- Opstellen van een sterkte-zwakke analyse op basis van de verkregen informatie.
- Opstellen van een toekomstvisie voor Ransdaal.
- Opstellen van een concreet uitvoeringsprogramma met kansrijke activiteiten. Bedoeling is dat dit programma dit najaar in concept gereed is.

Bij al deze stappen wordt u in de gelegenheid gesteld om mee te denken en uw mening kenbaar te maken. In de opstartfase heeft u reeds kunnen deelnemen aan de startconferenties en de enquête. Maar ook in de komende periode kunt u actief aan het project deelnemen. Zo kunt u bij voorbeeld nog steeds zitting nemen in de zogenaamde "responsgroep". Wat de bedoeling van deze groep is en hoe u zich hiervoor kunt opgeven leest u verderop in dit blad.

Uiteraard wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van de voortgang van het project. Dit gebeurt door middel van enkele speciale edities van het gemeentelijk infobulletin. Daarnaast kunt u altijd actuele informatie over het project vinden op de website van de gemeente [www.voerendaal.nl](http://www.voerendaal.nl)

## Projectstructuur

De projectstructuur ziet er als volgt uit:



Belangrijkste orgaan binnen de projectstructuur is de projectgroep, welke bestaat uit vertegenwoordigers van Ransdaal en de gemeente, begeleid door Hogeschool Zuyd Contracting.

De projectgroep komt tijdens het proces regelmatig bij elkaar. Taak van de projectgroep is het begeleiden van het proces, met name voor wat betreft de communicatie met de inwoners alsmede een adviserende functie naar het extern bureau. De projectgroep bestaat uit:

- Dhr. L. Bevk (Hubert Houbenstraat 10)
- Dhr. W. Coumans–Gemeente Voerendaal–projectmanager
- Mevr. C. Dormans (Ransdalerstraat 51)
- Mevr. S. Frijns-Houben (Sporstraat 26)
- Mevr. S. de Gijssel–Gemeente Voerendaal
- Dhr. F. Gorissen (Spaanshof 10)
- Dhr. R. Groenendal–Projectleider Hogeschool Zuyd Contracting
- Dhr. A. Simons (Ransdalerstraat 17)
- Dhr. J. Soogelée (Dr. Huntjensstraat 29)

De responsgroep bestaat uit inwoners van de kern op persoonlijke titel uit diverse geledingen (ondernemers, verenigingen, organisaties, buurten) van de lokale samenleving. Taak van de responsgroep is de projectgroep te adviseren. Gedurende het gehele proces zal de responsgroep waarschijnlijk 3 à 4 keer bij elkaar komen. Alle inwoners en ondernemers van Ransdaal kunnen indien ze dat wensen zitting nemen in de responsgroep, welke op 12 april 2005 voor het eerst bij elkaar is gekomen voor de presentatie van de resultaten van de enquête onder de inwoners. U kunt zich opgeven per e-mail [welzijn@voerendaal.nl](mailto:welzijn@voerendaal.nl) of telefonisch bij de gemeente tel. 045-5753399 (dhr. W. Coumans).

De stuurgroep tenslotte is met name gericht op de interne afstemming binnen de gemeentelijke dienst om zodoende een integrale aanpak van de leefbaarheid in Ransdaal te realiseren.

## Startconferentie voor inwoners

Op 18 november 2004 vond, zoals reeds eerder genoemd, een startconferentie plaats waaraan zo'n 50 inwoners van Ransdaal deelnamen. In themagroepen werd op een positieve maar kritische manier met elkaar gepraat over de leefbaarheid in Ransdaal en hoe deze verbeterd zou kunnen worden.

Hieronder enkele belangrijke zaken die in de discussies in de diverse themagroepen zijn genoemd. Het uitgebreide verslag, dat reeds toegezonden is aan de deelnemers, kunt u vinden op de website van de gemeente.

- Steeds meer inwoners doen hun dagelijkse boodschappen in een winkelcentrum. Daarentegen vinden de inwoners van Ransdaal het belangrijk dat de kruidenier, met indien mogelijk een groter aanbod van producten, in het dorp blijft.
- Diverse inwoners geven aan dat behoefte bestaat aan een nieuwe flexibele accommodatie voor verenigingsactiviteiten.
- De basisschool is belangrijk voor een leefbaar Ransdaal. Deze dient volgens de aanwezigen dan ook behouden te worden, waarbij de school beter moet voldoen aan de hedendaagse eisen.
- De inwoners van Ransdaal zijn van mening dat het prettig wonen is in Ransdaal. Het dorp wordt ervaren als een gemeenschap waarin men elkaar kent en er veel activiteiten in verenigingsverband plaatsvinden.
- De Ransdalerstraat is volgens de inwoners op een aantal plekken smal en onoverzichtelijk. Bijzonder aandachtspunt is de situatie bij de basisschool bij begin en einde van de schooltijden. De Midweg, de verbinding tussen Ransdaal en Voerendaal, is door het ontbreken van een fietspad volgens de deelnemers aan de startconferentie gevaarlijk voor fietsers.
- De inwoners geven aan dat er een grote behoefte is aan zowel woningen voor ouderen als woningen voor starters. Met name voor jongeren zijn er volgens hen te weinig mogelijkheden om in Ransdaal te blijven wonen. Juist die jongeren zijn van groot belang voor de toekomstige leefbaarheid van Ransdaal, met name voor het verenigingsleven en een gevarieerde leeftijdsopbouw van het dorp. De behoefte betreft dan zowel woningen in de koop- als de (sociale) huursector. Bij seniorenwoningen wordt gevraagd aandacht te schenken aan de beschikbaarheid van zorg.
- Gemist wordt een speeltuin voor de jongere kinderen.
- Tijdens de startconferenties is gepleit voor meer en betere wandelpaden en fietsroutes in de omgeving van Ransdaal.

## Startconferentie voor ondernemers en professionals

Op 22 november 2004 vond een aparte bijeenkomst plaats voor ondernemers en personen die in Ransdaal professioneel werkzaam zijn op het gebied van wonen, zorg en welzijn. De aanwezigen waren bereid om hun licht te laten schijnen over de leefbaarheid van Ransdaal: knelpunten en



mogelijke oplossingen. Veel zaken die al in de startconferentie voor inwoners aan de orde waren geweest, kwamen weer terug op tafel. Maar ook andere aspecten van de leefbaarheid in Ransdaal werden aangedragen. Hieronder een kleine greep hieruit:

- Er zijn mogelijkheden om Ransdaal toeristisch te ontwikkelen. Dit dan wel aangepast aan de schaalgrootte van Ransdaal.
- Culturele activiteiten, onder meer voor jongeren, zouden een goede uitbreiding zijn van het huidig activiteitenaanbod.
- Hoewel er in het dorp nog (voldoende) detailhandel aanwezig is, bestaat de vrees dat deze in de loop van de jaren zal verdwijnen.
- Suggestie: bekijken mogelijke nieuwbouw school in combinatie met nieuw gemeenschapshuis.

Ook het volledige verslag van deze bijeenkomst kunt u vinden op de website van de gemeente Voerendaal.

## Basisschool aan de slag met leefbaarheid

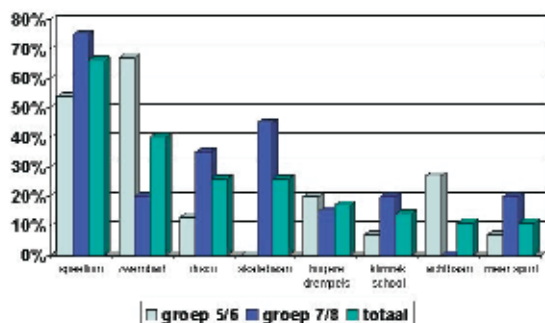
Sinds 18 januari 2005 zijn de leerlingen van de groepen 5 t/m 8 ook bezig met de leefbaarheid van Ransdaal. De kinderen hebben kunnen aangeven hoe ze denken over wonen en leven in Ransdaal en welke dingen ze missen. Hieruit is gebleken dat de kinderen allemaal graag in Ransdaal wonen en/of naar school gaan. Ransdaal is naar hun mening een rustig dorp, waar het goed wonen is.

Op de vraag welke zaken er in Ransdaal zijn die zeker moeten blijven hebben de 36 kinderen in totaal 22 onderwerpen genoemd. De meest genoemde zijn:

|                | aantal | percentage |
|----------------|--------|------------|
| 1. School      | 23     | 64 %       |
| 2. Voetbalveld | 22     | 61 %       |
| 3. Rustig      | 20     | 56 %       |
| 4. Dorpsplein  | 6      | 17 %       |
| 5. Winkels     | 5      | 14 %       |



## Gewenste voorzieningen door leerlingen basisschool



Natuurlijk hebben de kinderen ook ideeën over voorzieningen en activiteiten die ze graag in Ransdaal zouden willen zien. Het betreft dan:

|                                  | aantal | percentage |
|----------------------------------|--------|------------|
| 1. Speeltuin                     | 23     | 64 %       |
| 2. Zwembad                       | 14     | 39 %       |
| 3. Disco                         | 9      | 25 %       |
| 4. Skatepark                     | 9      | 25 %       |
| 5. Hogere drempels               | 6      | 17 %       |
| 6. Betere speeltoestellen school | 5      | 14 %       |

De afgelopen maand zijn de kinderen aan de slag gegaan met het creatief vormgeven van hun ideeën over de leefbaarheid van Ransdaal. De resultaten kunt u bekijken op [www.voerendaal.nl](http://www.voerendaal.nl)



## Resultaten enquête onder inwoners

Door middel van een enquête onder alle inwoners van 16 jaar en ouder hebben wij uw mening gevraagd over de leefbaarheid van Ransdaal. Het gaat hierbij om belangrijke thema's als sociale omgeving, huisvesting, economische omgeving en communicatie. Voor de rapportage zijn in totaal 375 (compleet ingevulde) enquêtes verwerkt. De verwerkte formulieren leveren vanuit statistisch oogpunt een betrouwbaar beeld op van de mening van de inwoners van Ransdaal.

### Beeld van Ransdaal

De meeste inwoners van Ransdaal (70%) wonen al langer dan 15 jaar in het dorp. Volgens de grootste groep respondenten is Ransdaal een dorp waar het fijn is om te wonen. Wel gaat met name het voorzieningenniveau, de beschikbaarheid van de woningen en het onderhoud van groen en wegen achteruit.

| Aspecten                                 | Gaat sterk achteruit |
|--|----------------------|
| • (Winkel- en zorg-) voorzieningenniveau | 38 %                 |
| • Verkeersveiligheid                     | 14 %                 |
| • Bedrijvigheid                          | 7 %                  |
| • Mobiliteit en bereikbaarheid kern      | 12 %                 |
| • Onderhoud wegen en groen               | 24 %                 |
| • Groen voorziening                      | 8 %                  |
| • Beschikbaarheid van woningen           | 28 %                 |
| • Sociale veiligheid                     | 2 %                  |
| • Verenigingsleven                       | 6 %                  |
| • Vrijwilligerskader                     | 2 %                  |
| • Contacten met de buurtbewoners         | 1 %                  |
| • Kwaliteit van de woningen              | 2 %                  |

De belangrijkste problemen in Ransdaal zijn volgens de ondervraagden het slecht openbaar vervoer, de vergrijzing en het gebrek aan betaalbare woningen voor starters.

| Probleem   | Totaal | mannen | vrouwen |
|--|--------|--------|---------|
| Vergrijzing  | 36 %   | 39 %   | 33 %    |
| Criminaliteit  | 2 %    | 3 %    | 2 %     |
| verkeersonveiligheid                                     | 15 %   | 14 %   | 16 %    |
| slechte doorstroming van het verkeer                     | 20 %   | 21 %   | 19 %    |
| parkeerproblematiek                                      | 15 %   | 14 %   | 16 %    |
| slecht openbaar vervoer                                  | 37 %   | 33 %   | 40 %    |
| Woningnood   | 8 %    | 9 %    | 7 %     |
| gebrek aan betaalbare woningen voor starters             | 35 %   | 36 %   | 34 %    |
| gebrek aan geschikte en betaalbare woningen voor ouderen | 20 %   | 21 %   | 19 %    |
| werkloosheid   | 1 %    | 1 %    | 1 %     |
| milieuverontreiniging                                    | 1 %    | 1 %    | 2 %     |
| bereikbaarheid eerstelijnszorgvoorzieningen              | 23 %   | 19 %   | 28 %    |
| verloedering van de omgeving                             | 2 %    | 3 %    | 0 %     |
| gebrek aan groenvoorziening                              | 4 %    | 5 %    | 3 %     |
| gebrek aan activiteiten voor jongeren                    | 19 %   | 20 %   | 18 %    |
| gebrek aan activiteiten voor ouderen                     | 3 %    | 3 %    | 2 %     |
| aantal verslaafden                                       | 1 %    | 1 %    | 1 %     |

### Sociale netwerken

Een grote meerderheid van de respondenten (85%) geeft aan voldoende contacten te hebben met andere mensen. Gebrek aan tijd wordt met name genoemd als mogelijke belemmering om nieuwe contacten aan te gaan. 61 % van de inwoners doet aan sportbeoefening, waarvan het merendeel met een frequentie van meerdere malen per week.

### Sociale samenhang in Ransdaal

Een meerderheid van de inwoners heeft goede contacten met buurtbewoners. De onderlinge contacten in Ransdaal worden als positief beoordeeld. 37% verricht vrijwilligerswerk. De meeste mensen in de kern Ransdaal kennen elkaar erg goed en gaan op een prettige manier met elkaar om. Er is sprake van veel saamhorigheid en de mensen voelen zich thuis in de kern. 17 % van de respondenten geeft aan dat mensen van buiten goed worden opgenomen in de gemeenschap.

De meeste respondenten hebben iemand met wie ze kunnen praten. Slechts een beperkt aantal mensen voelt zich geïsoleerd. Bijna iedereen (97%) heeft iemand bij wie ze terecht kunnen en iemand die ze echt begrijpt (96%).

### Wonen

Van de respondenten bewoont 39% een vrijstaande woning, 36% een twee-onder-één-kap woning en 7% een boerderij. De meeste respondenten beoordelen hun woning als levensloopbestendig. Ruim 80% van de respondenten bewoont een koopwoning. Ongeveer 74 % van de respondenten geeft aan de woning het rapportcijfer 8 of

hoger. De meeste inwoners beoordelen de eigen woning als groot genoeg en goed te onderhouden. Verder wordt de indeling in het algemeen als geschikt ervaren.

### Verkeer

De verkeerssituatie in de Ransdalerstraat - en specifiek bij de basisschool - wordt als gevaarlijk beoordeeld.

De Midweg scoort hierbij op afstand als tweede. In onderstaande tabel ziet u hoe vaak de diverse verkeersknelpunten zijn genoemd:

|                                       |      |
|---------------------------------------|------|
| Ransdalerstraat ter hoogte van school | 26 % |
| Ransdalerstraat                       | 24 % |
| Midweg                                | 7 %  |

Een meerderheid (63 %) van de respondenten is niet bekend met Reisnet Parkstad Limburg. 8,4% van de respondenten maakt gebruik van Reisnet. In de leeftijdscategorie 75 jaar en ouder is dit 71%.

### Sociale veiligheid en milieu

Een grote meerderheid van de inwoners (82%) voelt zich altijd veilig in Ransdaal. Slechts een enkeling voelt zich regelmatig onveilig. Inbraken in woningen, agressief rijgedrag en geluidsoverlast worden het meeste genoemd als vervelende voorvallen en misdrijven in Ransdaal.

### Openbaar groen

Ruim 80% is tevreden tot zeer tevreden over het onderhoud van de groenvoorziening in de woonomgeving. Ook over de onkruidbestrijding van de trottoirs zijn de respondenten zeer tevreden.



**Voorzieningen**

Gevraagd is welke voorzieningen in het kader van het behoud van de leefbaarheid binnen Ransdaal noodzakelijk zijn. Maar liefst 13 voorzieningen worden door meer dan 75% van de inwoners als zodanig benoemd. Het betreft dan:

|                              |     |
|------------------------------|-----|
| • Basisonderwijs             | 88% |
| • Straatverlichting          | 88% |
| • Openbaar vervoer           | 84% |
| • Supermarkt                 | 83% |
| • Speelgelegenheid kinderen  | 82% |
| • Verenigingsaccommodaties   | 82% |
| • Groenvoorziening           | 80% |
| • Bibliotheek                | 79% |
| • Sportaccommodaties         | 79% |
| • Gemeenschapshuis           | 76% |
| • Uitgaansgelegenheden       | 76% |
| • Peuterspeelzaal            | 75% |
| • Activiteiten voor jongeren | 75% |

**Economische omgeving**

Ongeveer de helft (51%) van de respondenten werkt in loondienst. 8% werkt in Ransdaal. Bijna 30% is werkzaam in de regio Parkstad, maar buiten de gemeente Voerendaal.

48% van de inwoners vindt dat de toeristische activiteiten in Ransdaal gelijk moeten blijven, 31% is van mening dat deze activiteiten gestimuleerd zouden moeten worden.

**Overlegssessie met jeugd van 13-16 jaar**

Alle Ransdaalse jongeren van 13 t/m 15 jaar zijn uitgenodigd voor een overleg op 11 april jl. Hierdoor kon ook deze groep hun mening geven over hun wensen op het gebied van leefbaarheid in Ransdaal. In totaal waren 14 jongeren aanwezig. Hun wensen zijn hieronder weergegeven.

- Activiteiten voor jeugd 13-16 jaar in b.v. 't Wouves/jeugdruimte (flipperen, darten, tafelfootbal e.d.)
- Skatebaan (Funbox), b.v. op het Dorpsplein.
- Disco (1 x per maand) in Ransdaal.
- Fietspad langs Midweg (verkeersveiligheid).
- Fitnesscentrum.
- Gemeenschapshuis 't Wouves aantrekkelijker maken.
- Bioscoop.
- Dansgelegenheid/danscursus.
- Bus naar school (bij slecht weer).

**Conclusie**

Op basis van de resultaten van de enquête en inventarisatie kunnen de volgende (voorlopige) conclusies worden getrokken met betrekking tot hoe de inwoners van Ransdaal de leefbaarheid van hun dorp ervaren:

- Ransdaal is een dorp waar het goed wonen is.
- Er is sprake van een grote gehechtheid aan en betrokkenheid bij het dorp.
- Sociale netwerken zijn ruim aanwezig en in het algemeen hecht, er is een uitgebreide variatie aan verenigingen en activiteiten.
- In Ransdaal zijn in het algemeen nog voldoende voorzieningen aanwezig. Er is echter actie nodig om deze voor de toekomst te behouden en functioneel te houden.
- Volgens de inwoners zijn er onvoldoende mogelijkheden voor huisvesting van met name jongeren (starters) en ouderen.
- De verkeerssituatie in de Ransdalerstraat en met name bij de school verdient aandacht.
- Er zijn weinig problemen op het vlak van veiligheid.
- Accommodaties zijn er nog in voldoende mate. Hieraan dient echter aandacht te worden geschonken om deze als basisvoorziening voor de toekomst te behouden.

**Voortgang**

Deze voorlopige conclusies worden de komende tijd verwerkt in een sterke/zwakte analyse. Deze zal besproken worden in de responsgroep. In deze groep kunt u direct meepraten over de getrokken conclusies en de aanpak van de gesignaleerde problemen. Bedoeling is om op basis hiervan een plan van aanpak (uitvoeringsprogramma) op te stellen, waarin concreet is aangegeven wat wanneer gaat gebeuren. Uitgangspunt hierbij is uiteraard dat de hierin opgenomen acties reëel, haalbaar en betaalbaar moeten zijn. Over welke activiteiten dat (zouden kunnen) zijn vindt u meer informatie in een volgende editie van dit infobulletin.

**Nadere informatie**

Indien u nadere informatie wenst over het leefbaarheidsproject Ransdaal, of wilt reageren op dit informatiebulletin, dan kunt u hiervoor terecht bij de heer W. Coumans, tel. 045-5753399, toestel 248 of e-mail: [welzijn@voerendaal.nl](mailto:welzijn@voerendaal.nl)